

ICOMOS Report on the Upstream Process for

Várjjat Siida: 12 000 Years of Indigenous Arctic Heritage

Reindeer Hunting Area in Dovrefjell

6. Konklusjon

ICOMOS *Upstream process* innbefatter en befarings og en skrivebordsgjennomgang (*desk review*) for å kunne gi et tidlig råd om to potensielle forslag til Norges *Tentative List: Várjjat Siida: 12 000 years of Indigenous Arctic Heritage in northern Norway* og *Reindeer Hunting Area in Dovrefjell in Central Norway*. Ingen av dem er for tiden på den tentative listen. Klima- og miljødepartementet ga Riksantikvaren i oppdrag å invitere ICOMOS for å gi råd om potensialet for disse områdene. Selve forslagene er derfor i en tidlig utviklingsfase (*særlig the Reindeer Hunting Area*).

Mens jakt, fangst og/eller gjeting av reinsdyr, og samvirke mellom mennesker og dyr over tid innenfor det arktiske området, er et delt tema på noen nivåer, har de to forslagene (*proposals*) særegne historier («fortellinger») og muligheter. ICOMOS anser at muligheten for å gjennomgå dem sammen gjennom *the Upstream process* har vært innsiktsfull, og har anbefalt at Statlig myndighet vurderer å gå videre i arbeidet med dem med en fortsatt dialog mellom de to forslagene. Det er forventet at det vil være en rekke fordeler og løsninger, så vel som behov for å tydeliggjøre skillelinjene som gjør hvert prosjekt aktuelt (*valid*) (inkludert behovet for i hver *Comparative Analysis* å tydelig vurdere det andre). ICOMOS anser at samarbeide mellom de to forslagene kunne hjelpe til med å få fram noen problemer som er felles for begge, særlig i utviklingen av sammenhengende og hensiktsmessige integrerte verne- og forvaltningssystemer.

På basis av den dokumentasjonen som er skaffet til veie, mulighetene for å besøke aktuelle steder og å delta i inngående diskusjoner i felt og i «skrivebordsgjennomgang», anser ICOMOS at hver av disse forslagene har noe (*some*) potensiale som kan utvikles til en fremtidig *World Heritage nominations*, og kanskje å møte en eller flere av de kriteriene som er detaljert beskrevet i *Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention*. Men, for begge prosjektene anbefales betydelig videre arbeid for å skjerpe og fokusere på nytt på begrunnelsen for forslagene.

tiling

Anbefaling

Særskilte anbefalinger knyttet til *Várjjat Siida* og *Reindeer Hunting Area* forslagene er skissert i de aktuelle delene foran.

ICOMOS anser at hvert av forslagene kunne sendes inn til Norges tentative liste etter løsningen av sentrale forhold som er beskrevet i denne rapporten. ICOMOS forstår at en tidlig intensjonserklæring fra Statlig myndighet til Sameparlamentet som støttespiller for Várjjat Siida forslaget og til styret for prosjektet *Reindeer Hunting Area*, ville være passende. Uttalelsen ville bekreftet potensialet i begge forslagene og ville gitt anerkjennelse av all den tid, alle de ressurser og engasjement som de ansvarlige for forslagene har investert over lang tid.

For både Várjja Siida og *Reindeer Hunting Area*, kreves ytterligere klarhet i forslaget til *Tentative List* når det gjelder foreslåtte *Outstanding Universal Value*, og hver av dem reiser viktige utfordringer. Revidering av disse argumentene skal så styre begrunnelsen for enhver fremtidig nominasjonsprosess, inkludert de kriteriene som skal brukes, uttalelser om integritet (*Integrity*) og ektehet (*Authenticity*), og en oversikt over kravene til vern og forvaltning. Hver vil kreve at anbefalingen om sammenlignende analyse (*Comparative Analyses*) blir implementert. Men utover kravene i den tentative listen, bør det være klart for alle involverte at forberedelsene til en *World Heritage nomination* kan bli en langsiktig prosess. ICOMOS forstår at de statlige myndigheter ikke vil presentere nominasjoner under den tid da [Norge] er medlem av *World Heritage Committee*, og at det planlegges en revisjon av *Tentative List*. Å bruke tiden nå til å forbedre disse forslagene vil være veldig gunstig for det langsiktige arbeidet.

I den komparative analysen som er foretatt som del av dokumentasjonen for begge forslagene, er det foretatt referanser til det andre. I begge forslagene er det uunngåelig satt særlig fokus på menneske/reinsdyr relasjonen over tid. Men, ICOMOS er av den mening at forslagene ikke nødvendigvis ses å konkurrere med hverandre, basert på den anbefalte revisjonen av fokus i hvert forslag om å vise deres egenart, og støttet av den dypere komparative analysen, og presentasjonen av relevante attributter, som er diskutert i avsnittene ovenfor.

ICOMOS anerkjenner at *Upstream process* finner sted i en tidlig fase av prosessen med å utvikle *World Heritage proposals*, og anbefaler (?) de statlige myndigheter for deres initiativ og forpliktelse til *World Heritage Convention* i denne forbindelse. ICOMOS har notert seg at det trengs et stort fremtidig arbeid (som diskutert ovenfor) for å utvikle forslaget videre – inkludert valg og avgrensning av komponenter og buffersoner, å vise integritet og ektehet, vurdering av tilstrekkelige, integrerte verne- og forvaltningstiltak osv. I denne sammenhengen var diskusjoner i felt av stor hjelp for å få fram detaljer i den aktuelle situasjonen i forslagene. ICOMOS har inkludert detaljer som kom opp i befaringen i forhold til disse sidene til hjelp i den fremtidige prosessen med å utvikle *World Heritage nominations*.

ICOMOS har notert seg at følgende er tatt inn i rapporten: et detaljert avsnitt av *World Heritage in Norway's Cultural Heritage Policy (Chapter 4.8. World Heritage; White Paper 35 (2012-2013), The Cultural Heritage Policy)*. I betraktning av at Klima- og miljødepartementet, Riksantikvaren og Miljødirektoratet har hovedansvaret for gjennomføringen av *World Heritage Convention*, er målet i *White Paper* at gjennomføringen skal aktivt involvere alle interessenter og samarbeidspartnere. I diskusjoner under ICOMOS'

befaring ble det klart at det er gjort flere tiltak for å nå dette målet. Dette innbefatter et *Advisory Board* for hvert *World Heritage* prosjekt, en organisasjon som representerer interessene til *World Heritage properties (Norges Verdensarv)*, og et årlig møte om forvaltningen av de norske lokalitetene med Riksantikvaren. Det er også årlige konferanser for alle interessenter i de nordiske landene (Norge, Sverige, Finland, Danmark og Island), med *Nordic World Heritage Association* som bistår i utviklingen av felles nordisk politikk og praksis i forvaltningen av *World Heritage properties*.

ICOMOS erkjenner de begrensningene og utfordringene som er referert i hvitboken når det gjelder å forvalte eksisterende verdensarvsteder, samt de på tentativ liste, og den forståelige prioritering som norske myndigheter har foretatt for å beskytte allerede vedtatte verdensarvsteder. ICOMOS har også merket seg at det er en forpliktelse i *White Paper* at de statlige myndigheter vil forsikre seg om at «Norske verdensarvsteder har koordinerte og helhetlige forvaltningsplaner». Det er også nedfelt der at «arbeidet pågår for å utvikle bedre og mer operative planer og ... å forsikre seg om at de er mer systematiske og kan brukes av alle relevante interessenter». Dette er viktige retningslinjer for både *Várjjat Siida* og *Reindeer Hunting Area*. De statlige myndigheter vil kanskje ønske å utvikle en veiledning for objekter på tentativ liste om hvordan man utvikler integrerte forvaltningssystemer i tråd med norsk lovgivning og politikk for nasjonal arealplanlegging.

*Translated into Norwegian by
Egil Mikkelsen
12.06.2020*